Dosarul nr. 2-571/25 PIGD: 2-25056439-32-2-24042025-1

HOTĂRÂRE
În numele Legii
Hotărârea integrală a fost întocmită la 22 septembrie 2025, în baza cererii de apel înaintată la 31 iulie 2025

15 iulie 2025 **orașul Hîncești**

Judecătoria Hîncești (sediul Central), instanța în componența
Președintelui ședinței, judecător Stanislav Rău
Grefier Alexandra Munteanu

În lipsa:
Reclamantei Stropșa Olesea
Avocatului Bîrcă Ludmila
Pârâtului *****

a examinat în ședință publică, în ordinea acțiunii civile, în procedură contencioasă, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Stropșa Olesea către ***** cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

La 24 aprilie 2025, reclamanta Stropșa Olesea prin intermediul avocatului Ludmila Bîrcă, care acţionează în bază de mandatului avocaţial MA *****din ***** a înregistrat în judecătoria ***** cererea de chemare în judecată către *****, prin care solicită majorarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copilului minori *****, a.n*****, încasare de la ***** a.n. *****, IDNP *****, în beneficiul Olesei Stropșa a.n. *****, IDNP *****, pentru copilul minor *****, a.n*****, IDNP *****în sumă bănească fixă de 1000 lei lunar, stabilită prin Decizia Curții de Apel Chișinău, din *****, dosarul nr. *****, cu majorarea acesteia şi dispunerea încasării de la ***** a.n. *****, IDNP *****, în beneficiul Olesei Stropșa a.n. *****, IDNP ***** pensiei de întreținere pentru copilul minor ***** a.n*****, în sumă bănească fixă 5000 lei lunar, începând cu data de 24.04.2025 și până la atingerea majoratului de către copil și indexarea sumelor pentru pensia de întreținere a copilului în perioada executării hotărârii judecătorești, în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 23 din 15.10.2024 până la atingerea majoratului de către copil. Încasarea de la pârât în beneficiul reclamantei a cheltuielilor de judecată suportate: taxa de timbru în mărime de 200 lei, asistența juridică 10 000 lei, și 500 lei cheltuieli pentru deplasare.

În motivarea cererii se indică: prin hotărârea Judecătoriei ***** din ***** s-a respins acţiunea depusa de Stropșa Olesea privind stabilirea domiciliului copilului minor cu mama şi

încasarea pensie de întreţinere. S-a admis acţiunea reconvenţională, s-a stabilit domiciliul copilului *****, născut la *****, IDNP *****cu tata *****, născut la *****, IDNP*****. Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din *****, dosarul nr. ***** s-a admis apelul declarat de Stropşa Olesea si sa stabilit domiciliul copilului minor cu mama, cu încasarea de la *****, născut la *****, IDNP*****, pentru copilul *****, născut la *****, IDNP *****în sumă bănească fixă de 1000 lei lunar

După emiterea hotărârii, reclamanta a încercat în mod amiabil sa ajungă la un consens cu pârâtul privind majorarea pensie de întreţinere fiindcă suma 1000 lei nu acoperă cheltuielile pentru minimul existenţei de trai, dar nici parţial cheltuielile suplimentare necesare dezvoltării fizice şi intelectuale a copilului. Or, pe lângă studii, la care zilnic este antrenat copilul, aceasta suporta suplimentar cheltuielile legate de transport, şcoala, hrană, vestimentaţie, călătorii, excursii etc., echipament sportiv, rechizite necesare studiilor, cheltuieli financiare, deoarece aceste activităţi sunt contra plată, iar reclamanta de una singură este în imposibilitate de a le acoperi, iar pensia d*e* întreţinere încasată de instanţa de judecată nu acoperă nici cuantumul minimului necesar de trai, la aceste aspecte, adăugindu-se si rata inflaţiei care a crescut în ultimii ani. Din aceste considerente, înaintează prezenta cerere de majorarea a pensiei de întreţinere a copilului minor de la 1000 lei lunar la suma de 5000 lei.

Menţionează reclamanta că, luând în consideraţie lipsa informaţiei referitoare la locul de muncă al pârâtului, înaintam solicitarea de încasare a pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă, de 5000 lei lunar, în pofida faptului ca cunoaştem ca ultimul lucrează peste hotarele tarii. Din considerentele expuse solicită a modifica cuantumul pensiei de întreţinere încasată de la *****, născut la *****, IDNP*****, în beneficiul Olesei Stropşa, născută la *****, IDNP *****, pentru copilul *****, născut la *****, IDNP *****în sumă bănească fixă de 1000 lei lunar, stabilită prin Decizia Curţii de Apel Chişinău din *****, dosarul nr. *****, cu majorarea acesteia şi dispunerea încasării de Ia *****, născut Ia *****, IDNP*****, în beneficiul Olesei Stropşa, născută la *****, IDNP ***** pensiei de întreţinere a copilului minor *****, născut la *****, IDNP *****în sumă bănească fixă de 5000 (cinci mii) lei lunar, începând cu data de 24.04.2025 şi până la atingerea majoratului de către copil, cu indexarea sumelor pentru pensia de întreţinere a copilului în perioada executării hotărârii judecătoreşti în conformitate cu Hotărârea Curţii Constituţionale nr.23 din 15.10.2024, până la atingerea majoratului de către copil, încasarea de la pârât în beneficiul reclamantei a cheltuielilor de judecata suportate: taxa de timbru de 200 lei, asistenta juridica 10.000 lei şi 500 lei cheltuielile pentru deplasare. În conformitate cu art. 5 alin. (1) Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime. În conformitate cu art. 117 alin. (1) Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. în conformitate cu art. 118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art.74 al. (1) Codul familiei, părinţii sânt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Conform art. 75 al. (1) Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii. Conform art. 76 Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreţinere

copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului. Conform art. 58 alin. (1) Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Conform art. 110 Codul familiei, în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luând în considerare şi alte circumstanţe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau să-l scutească pe debitorul întreţinerii de plata acesteia. În conformitate cu art. 18 alin. (1) al Legii privind drepturile copilului nr. 338 din 15.12.1994, ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia. Potrivit art. 3 alin.(l) şi (2) din Convenţia cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite la 20.11.1989 la New York, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamantului RM nr.408- XII din 12.12.1990 menţionează că, în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială, publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Susține reclamanta că, statele părţi se obligă să asigure copilului protecţia şi îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ţinând seama de drepturile si obligaţiile părinţilor săi, ale reprezentanţilor săi legali sau ale altor persoane cărora acesta le-a fost încredinţat în mod legal, şi în acest scop vor lua toate măsurile legislative si administrative corespunzătoare. În conformitate cu prevederile art.18 alin.(l) din aceeaşi Convenţie, rezidă că, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Conform art.27 alin.(4) din aceeaşi Convenţie rezidă că, statele părţi vor lua toate măsurile adecvate pentru recuperarea pensiei alimentare pentru copil de la părinţii săi sau de la alte persoane, care răspund din punct de vedere financiar pentru acesta, atât pe teritoriul statului parte, cât şi în străinătate. în speţă, obligaţia părinţilor de a-şi întreţine material copilul minor este o obligaţie fundamentală, consfinţită în art.48 alin.(2) din Constituţia Republicii Moldova care expres stabileşte că, părinţii au îndatorirea de a asigura creşterea, educaţia şi instruirea copiilor, or, creşterea, educaţia şi instruirea copiilor este posibilă numai în condiţiile exercitării corespunzătoare a obligaţiilor părinteşti de întreţinere materială a acestora. La fel şi art. 27 alin. (2) din Convenţie prevede că părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului. Art. 48 al. (2) din Constituţia Republicii Moldova consfinţeşte îndatorirea părinţilor de a asigura creşterea, educaţia şi

instruirea copiilor. Art. 11 al. (1) şi (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30 noiembrie 2023, stabileşte dreptul copilului la un nivel de trai decent. Astfel, copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea lui fizică, mentală, spirituală, morală şi socială, iar părinţilor le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune condiţii de viaţă pentru creşterea şi dezvoltarea acestuia, conducându-se în primul rând de interesul superior al copilului. Conform informaţiei statistice a Biroului Naţional de Statistică (www.statistica.md), minimul de existenţă, în oraşele mari, pentru un copil constituie 3686 lei. Or, Biroul Naţional de Statistică stabileşte minimul de existenţă, care constituie un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale şi a serviciilor pentru satisfacerea necesităţilor principale, menţinerea sănătăţii şi pentru susţinerea viabilităţii omului. Iar micşorarea cuantumului pensiei de întreţinere, în special sub minimul de existenţă, în oraşele mari, pentru un copil, stabilit în cuantum de 3680 lei, ar leza substanţial interesul superior al copilului minor, care trebuie să se bucure de o dezvoltare fizică, mentală, intelectuală, spirituală şi socială corespunzătoare (drepturi inerente recunoscute oricărui copil) şi nu la limita minimă de existenţă, obligaţia dată revenind în mod egal ambilor părinţi. Or, traiul decent urmează a fi asigurat copiilor şi după separarea părinţilor.

Totodată, calcularea mărimii pensiei de întreţinere a copilului minor urmează a fi determinată nu doar de posibilităţile materiale ale pârâtului, dar, în principiu, de necesităţile materiale ale persoanei întreţinute, în cazul dat al minorului. În situaţia în care părintele care datorează întreţinere copilului are un salariu (venituri) neregulate, fluctuabile, ori nu are astfel de venituri, prin prisma art. 76 Codul familiei, instanţa de judecată poale să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă. În circumstanţele date, solicitam modificarea cuantumului pensiei încasate, cu majorarea acesteia şi dispunerea încasării în sumă bănească fixă de 5000 (cinci mii) lei lunar, începând cu data depunerii acţiunii şi până la atingerea majoratului de către copil, or mărimea dată fiind determinată în coraport cu minimul de existenţă stabilit de Biroul Naţional de Statistică; ţinând cont de starea materială şi familială a reclamantei; aportul fiecăruia dintre părinţi la exercitarea zilnică a obligaţiei ce ţine de educaţia, grija şi protecţia copilului; prezenţa mai multor activităţi extra curriculare în care este antrenat minorul şi în vederea păstrării unui nivel de trai decent al copilului. Întreţinerea unui copil nu presupune doar asigurarea materială a acestuia, ci şi educarea, dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială, tratarea lui în caz de îmbolnăvire, procurarea medicamentelor, or aceste acţiuni implică cheltuieli şi eforturi suplimentare, în special din partea părintelui în grija căruia se află copilul. La fel mărimea pensiei de întreţinere nu este uniformă în timp, aceasta urmând a fi ajustată la realităţile economice de la data achitării acesteia, iar cuantumul salariului mediu pe economie este stabilit anual prin Hotărâri de Guvern, ori prin Hotărârea Guvernului nr. 966 din 19 decembrie privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2025 a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2025, în mărime de 16 100 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislaţie. Astfel, solicitarea reclamantei de majorare a pensiei de întreţinere stabilite anterior în mărime de 1 000 lei este întemeiată, în situaţia în care suma de 1 000 lei este sub minimul de existenţă stabilit la moment de Biroul Naţional de Statistică şi mărimea dată a fost determinată anterior pe cale judecătorească la o distanţă de 5 ani.

Totodată, potrivit art. 2 din Legea nr.152 din 05.07.2012 cu privire la minimul de existenţă, minimul de existenţă este indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale şi a serviciilor pentru satisfacerea necesităţilor principale,

menţinerea sănătăţii şi pentru susţinerea viabilităţii omului. Potrivit art. 3 al aceleiaşi Legi, mărimea minimului de existenţă include: mărimea valorică a coşului alimentar, cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale şi pentru achitarea serviciilor prestate populaţiei, mărimea primelor şi a contribuţiilor obligatorii. Mărimea minimului de existenţă pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună. **Conform informaţiei de pe site-ul http://statbank.statistica.md, rezultă că, valoarea minimului de existenţă pe ani, categorii de populaţie, medii şi semestre pentru pe semestru 1 al anului 2024, la copii este de 3686 lei.** Prin urmare, raportând la caz prevederile normelor de drept material aplicabile, ce reglementează raportul juridic litigios în coroborare cu circumstanţele cauzei şi starea de fapt, reclamanta solicita a modifica cuantumul pensiei de întreţinere reieşind din valoarea minimului de existenţă stabilită. Or, la stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copilul minor, instanţele judecătoreşti vor ţine cont de dispoziţiile art. 58 alin. (1) şi art. 74 alin. (1). Codul familiei, care expres prevăd că, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Astfel, ambilor părinţi le revine obligaţia de întreţinere a copiilor săi minori, în scopul legitim de asigurare a unui suport material suficient dezvoltării armonioase a copiilor, în cazul în care părinţii divorţează sau nu mai duc viaţă comună, iar obligaţia de întreţinere a unui copil nu presupune doar realizarea unor anumite cheltuieli băneşti, implicând o mulţime de alte obligaţii şi activităţi subsecvente. La stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere, urmează să se ţină cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreţinere corespunzătoare, precum şi de interesele acestuia. La examinarea cauzei, ce vizează copii minori, instanţa este ţinută de respectarea principiului care consacră interesul superior al copilului, în special în raporturile de familie, şi principiul
legalităţii actelor de dispoziţie emise pe marginea cauzelor deferite judecăţii. în acest sens reieşind
din prevederile legale, anterior enunţate, potrivit cărora la încasarea pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă, instanţele judecătoreşti urmează să ţină cont de starea materială şi familială a
părţilor şi de alte circumstanţe importante, după cum ar fi informaţia eliberată de Biroul Naţional de Statistică cu privire la valoarea minimului de existenţă pentru un copil. La caz, este relevant speţei că normele de drept naţional şi internaţional stabilesc că răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinţi, care indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului, deoarece oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinţilor care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului. În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut
procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. în baza art. 96 alin. (1) şi (11) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(l) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat. Astfel, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistenţă juridică

trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul). În ce priveşte cheltuielile de judecată suportate pentru asistenţă juridică în prezenta cauză, menţionez ca potrivit pct.15 al Recomandării Consiliului Uniunii Avocaţilor din 30.03.2012 privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa
juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 96 alin. (1) şi (11) CPC şi ţinând cont de faptul că reclamanta a beneficiat de asistenţa juridică a avocatului şi a avut cheltuieli de asistenţă juridică in mărime de 10 000 lei, considerăm necesar de a admite şi cerinţa privind încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică suportate de către reclamantă de la pârât a sumei de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistenţă juridică acordată ca fiind reale, necesare şi rezonabile.

Totodată deoarece la depunerea acţiunii referitor la pretenţiile de încasare a pensiei de întreţinere, având în vedere că reclamanta este scutită de plata taxei de stat prin art. 85 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanţa urmează să compenseze taxa neachitată din contul pârâtului, în conformitate cu art. 98 alin. (1) Codul de procedură civilă.

Își întemeiază prezenta cerere pe dispoziţiile art. art. 39, 94-96, 166-167 CPC art. 2, 58, 74-
76, 110 Codul Familiei, Convenţia ONU cu privire la protecţia drepturilor copilului.

În ședința de judecată reclamanta Stropșa Olesea, citată legal, nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motivele neprezentării.

Avocatul Bîrcă Ludmila, citată legal nu s-a prezentat, prin cererea înaintată la data de 10 iulie 2025, a solicitat examinarea cererii în lipsa sa și a reclamantei Stropșa Olesea.

Pârâtul ***** fiind citat legal la ședința de judecată nu s-a prezentat, nu a solicitat examinarea în lipsa sa, sau amânarea ședinței de judecată și nu a comunicat motivele neprezentării.

Astfel, ca urmare a reglementărilor art.205 alin. (1) Cod de procedură civilă dar și art. 206 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în absenţa părților citate legal.

Astfel, audiind, opinia participanților la proces, studiind cererea de chemare în judecată depusă și materialele anexate, instanţa de judecată concluzionează că cererea urmează a fi admisă în parte din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa de judecată apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multi aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu art.58 Cod Familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Conform art.74 alin.(1) Codul familiei „*părinţii sânt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material*".

Or, alin.(3) din norma dată prevede că „*în cazul lipsei unui contract dintre părinţi, sau părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale"*.

Conform art.75 alin.(1) Codul familiei „*pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii"*.

Alin.(2) a normei pre citate prevede că „*Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante*".

Potrivit art.76 alin.(1) Codul familiei „*în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75*".

Alin.(2) prevede că „*cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului*".

Ca urmare a reglementărilor art. 110 Codul Familiei „În cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luând în considerare şi alte circumstanţe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau să-l scutească pe debitorul întreţinerii de plata acesteia."

Potrivit art. 3 al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului, adoptată la 20 noiembrie 1989 la New York, în vigoare pentru Republica Moldova la 25.02.1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Astfel, în situaţia chestiunilor ce vizează încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor într-o cotă stabilită de dispoziţiile art.75 Codul familiei, încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care pârâtul este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază şi, după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil şi/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului şi/sau alte venituri ale sale. Totodată, în cazul în care pe parcursul examinării cauzei se va stabili că, încasarea pensiei de întreţinere sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar.

Potrivit art.18 alin.(1) din Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, rezultă că ambii părinţi, *în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia.*

Conform articolul 18 alin.(1) al Convenţiei internaţionale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, *prevede că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului.* Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în *primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali.* Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Reieșind din art.27 alin.(2) al Convenţie internaţională cu privire la drepturile copilului, din 20.11.1989 se prevede, *că părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.* Astfel, reglementările menţionate arată că, *conform legislaţiei, ambii părinţi au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreţinerea copilului minor.*

Astfel, cert este faptul că, ipoteza art. 110 Cod al Familiei stabilește certitudinea situaţiilor în cadrul căreia partea pate solicita majorarea sau micșorarea cuantumului pensiei de întreținere stabilit printr-o hotărâre anterioară.

Cuantumul cotelor stabilite pot fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, iar la aprecierea acestor factori, instanța va ține cont și de alte circumstanţe importante. Anume aceste trei criterii au fost identificate de legiuitor ca fiind situații premise de la care instanța poate porni în cazul intervenirii în modificare a unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile privind stabilirea plății pensiei de întreținere.

Astfel, interpretarea logica – juridică a noțiunilor de ***starea materială*** reprezintă situaţia socio-economică a persoanei (părinte) determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei. ***Starea familială*** în sensul accepțiunii identificate de legiuitor în art. 110 Cod al familiei - defineşte conjunctura şi relaţiile persoanei (părintelui) în interiorul comunităţii umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie. Sintagma ***alte circumstanţe importante stipulate*** din conținutul normei disputate extinde sfera de aplicare a art. 110 din Codul familiei pentru ipotezele ne reglementate de lege însă care se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanţei de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condiţiile reliefate supra.

Evident este faptul că, de dreptul de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreţinere pot beneficia în egală măsură ambii părinţi în dependenţă de starea materială şi familială a acestora, dânşii fiind responsabili în mod solidar de dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului în unison cu principiile fundamentatele consfinţite în legislaţia naţională şi cea internaţională.

Totodată pentru valorificarea dreptului de a solicita modificarea cuantumului pensiei de întreţinere, părintele nu urmează să probeze în mod cumulativ atât schimbarea stării materiale cât şi a celei familiale, fiind suficientă în acest sens, întrunirea a cel puţin uneia din aceste ipoteze,

însă schimbarea situaţiilor specificate nu trebuie să fie formală, ci esenţială, sarcina respectivă aparţinând în exclusivitate instanţei competentă să o examineze.

Dificultatea la aplicarea normei disputate rezidă în necesitatea respectării unor exigenţe obligatorii de către părintele care solicită modificarea cuantumului pensiei de întreţinere ***sau este suficientă dovedirea evoluţiei stării materiale şi familiale prin prezentarea probelor concludente în acest sens***.

Din interpretarea art. 110 din Codul familiei, conchidem că titularul acţiunii care pretinde modificarea (micşorarea sau majorarea) cuantumului pensiei de întreţinere îşi poate întemeia pretenţiile sale potrivit regulilor generale ale procesului civil (contradictorialitatea, egalitatea etc) susţinând şi fortificând poziţia în instanţă de judecată prin prezentarea probelor de rigoare.

Totodată, instanța apreciază faptul că, prin efectul art. 110 Cod al familiei legiuitorul a investit instanța cu posibilitatea de modificare a cuantumului pensei de întreținere și nu cu obligația acesteia de a înregistra o atare acțiune.

În ședința de judecată și potrivit materialelor cauzei, s-a stabilit că potrivit certificatului de naștere *****, eliberat la data de 31 octombrie 2018, s-a născut ***** a.n. ***** IDNP *****, în rubrica tata – este indicat ***** IDNP***** și în rubrica mama – este indicată Stropșa Olesea IDNP ***** actul de naștere nr. *****. Prin prisma certificatului executorului judecătoresc Gurgurov Rodica, nr. ***** din *****, prin care se indică că, din *****, deține spre executare documentul executoriu nr. ***** din *****, emis de Curtea de Apel Chișinău, intrat în vigoare la data de *****, prin care s-a dispus încasarea pensiei de întreținerea copilului minor ***** a.n*****, în cuantum de 1000 lei lunar, începând cu data de*****, până la atingerea majoratului din contul lui ***** IDNP***** în contul lui Stropșa Olesea IDNP *****. În cadrul procedurii de executare documentul executoriu nu a fost executat. Restanța formată în baza documentului executoriu nr. ***** din ***** emis de Curtea de Apel Chișinău este de 60 000 lei, debitorul bunuri a fi pasibile a fi urmărite nu are /f.d.12/. Conform Deciziei Colegiului Civil, Comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, din *****, s-a decis: se casează hotărârea Judecătoriei ***** din ***** și se emite o hotărâre nouă, prin care: se admite cererea de chemare în judecată depusă de Stropșa Olesea către *****, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor. Se stabilește domiciliul copilului minor ***** (născut la ***** IDNP ***** cu mama Stropșa Olesea (născută la *****, IDNP *****).

Se încasează de la ***** (născut la *****, IDNP*****) în beneficiul lui Stropșa Olesea (născută la *****, IDNP *****) pensia de întreținere a copilului minor ***** (născut la ***** IDNP *****, în mărime de 1000 (una mie) lei lunar, începând cu data de ***** și până la atingerea majoratului de către copil /f.d.13-21/. Prin Încheierea Judecătoriei ***** din *****, s-a dispus, anunțarea în căutare a debitorului ***** a.n. *****, IDNP*****, domiciliat în ***** /f.d.22-23/.

Conform cererii de chemare în judecată reclamanta Stropșa Olesea a solicitat să se modifice și să se majoreze cuantumul pensiei de întreținere, stabilită prin deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, din *****, prin încasarea de la *****, în beneficiul lui Stropșa Olesea, cu titlu de pensie de întreținere a copilului minor *****, a.n*****, în sumă de 1000 lei lunar și până la atingerea majoratului de către copil.

Conform art.75 alin.(2) Codul Familiei, la examinarea cauzei instanța judecătorească este în drept de a micșora sau majora cuantumul pretențiilor expuse mai sus, ţinându-se cont de starea materială și familiară a părinților, de alte circumstanțe importante.

Instanța de judecată menționează raționamentul aplicării în circumstanțele speței a prevederilor art.75 alin.(2) Codul Familiei, ce stabilește ca condiție de micșorare sau majorare a pensiei de întreținere două criterii de bază care trebuie confirmate că au survenit modificări în timpul executării obligației de achitare a pensiei de întreținere, circumstanțe ce impune modificarea acesteia (starea materială și familiară).

Astfel, din probele prezentate s-a stabilit că pârâtul ***** nu este angajat oficial în câmpul muncii, iar careva acte ce ar confirma salariul sau veniturile sale, nu au fost prezentate.

Instanța, examinând cererea de majorare a cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, constată următoarele:

Temeiul legal al obligației de întreținere

Potrivit articolului 75 din Codul Familiei nr.*****, pensia de întreținere pentru copilul minor se stabilește din salariul şi/sau alte venituri ale părintelui care datorează întreținere, în proporție de:1/4 – pentru un copil;1/3 – pentru doi copii; 1/2 – pentru trei sau mai mulți copii.

Instanța poate micșora sau majora cotelor stabilite, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, precum şi de alte circumstanțe importante.

În cazul în care unii copii rămîn cu un părinte, iar alţii – cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.

Potrivit articolului 76 din Codul Familiei nr.***** În cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75..

Cazuri de stabilire a pensiei sub formă fixă

Codul Familiei prevede că, în ipotezele când pârâtul are venituri neregulate sau fluctuabile ori nu are venituri, sau când plata pensiei sub formă de cotă din venit este imposibilă, dificilă sau lezează interesele părților, instanța poate să stabilească pensia de întreținere sub forma unei sume bănești fixe, lunar. Modificarea cuantumului pensiei de întreținere (inclusiv majorarea), potrivit art. 75 prevede expres că cuantumul cotelor stabilite poate fi majorat de instanță, dacă starea materială sau familială a părților justifica o astfel de majorare.

Indexarea pensiei de întreținere stabilită sub sumă fixă

Conform articolului 108 din Codul Familiei, pensia de întreținere stabilită de instanța judecătorească sub forma unei sume bănești fixe se indexează în cazurile și în modul stabilit de lege. Totuși, Curtea Constituțională, în Hotărârea nr. 23 din 15 octombrie 2024, a constatat omisiunea legislativă referitoare la lipsa unei reglementări clare care să stabilească cazurile și modul concret de indexare a pensiei de întreținere sub formă fixă.

Constatările în prezenta cauză

Din materialele probatorii anexate nu rezultă existența unor acte sau înscrisuri care să ateste dacă pârâtul ***** este angajat sau are un loc de muncă, sau, dimpotrivă, dacă nu are venituri stabile.

De asemenea, nu s-au prezentat informaţii oficiale eliberate de autoritatea administrației publice locale Primăria Hîncești, care să confirme situaţia social-economică a pârâtului.

Raţiunea pentru majorarea pensiei

În lumina celor de mai sus, instanța apreciază că cererea de majorare a cuantumului pensiei de întreținere este întemeiată, întrucât: schimbarea (sau confirmarea) situației materiale a pârâtului poate demonstra capacitatea crescută de plată sau existența unor venituri necalculate în prima hotărâre. Interesul superior al copilului impune ca întreținerea să fie adecvată în realitatea economică curentă. Principiile prevăzute la art. 75 permit majorarea dacă se demonstrează circumstanțe care nu existau sau erau diferite la momentul pronunțării hotărârii anterioare.

Prin urmare, este evident faptul că, suma transferată de 1000 lei pentru întreţinere copilului minor, este insuficientă şi nu asigură o dezvoltare fizică, mentală, spirituală, morală si socială în mod deplin a copiilor (hrană, medicamente, îmbrăcăminte, încălţăminte, servicii locativ comunale, de educaţie etc.), având în vedere faptul că şi condiţiile economice în Republica Moldova s-au schimbat considerabil, au fost majorate preţurile, au crescut considerabil şi necesităţile copiilor, din care cauză instanţa consideră echitabil să modifice cuantumul pensiei de întreţinere a copilului minor.

Mai mult ca atât, suma pensiei pentru întreţinerea copilului minor, încasată prin Deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, din *****, prin încasarea de la *****, în beneficiul lui Stropșa Olesea, cu titlu de pensie de întreținere a copilului minor *****, a.n*****, în sumă de 1000 lei lunar și până la atingerea majoratului de către copil, nu asigură în prezent un trai decent acestuia, ţinând cont de rata inflaţiei, dar şi cheltuielile de întreţinere, care sunt în continuă creştere, or potrivit informaţiei Biroului Naţional de Statistică, coşul minim de consum pentru întreţinerea unui copil de vârstă 7-17 ani în semestrul I al anului 2025 constituie 3200 – 3300 lei pe copil, fiind într-o continuă creştere.

Prin urmare, pensia de întreţinere stabilită prin Deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, din *****, în mărime de 1000 lei lunar, constituie mult mai puţin decât minimul de existenţă pentru un copil minor stabilit de Biroul Naţional de Statistică RM.

Conform art.98 alin.(2) Codul Familiei, pensia de întreţinere se încasează de la data adresării în instanţa judecătorească.

Instanţa de judecată, călăuzindu-se de normele legale sus-citate, ţinând cont de vârsta copilului minor, ţinând cont de faptul că, răspunderea pentru creşterea şi asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinţilor, aceştia având obligaţia de a-şi exercita drepturile şi de a-şi îndeplini obligaţiile faţă de copil, ţinând cont de faptul că, părinţii au îndatorirea de a creşte copiii în condiţii care să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală şi socială în mod deplin, judecând în echitate, conchide că, cuantumul pensiei de întreţinere în mărime de 1000 lei lunar, stabilită prindeciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, din *****, începând cu data de ***** şi până la atingerea majoratului copilului, care este o sumă corespunzătoare necesităţilor reale a copilului şi în coroborare cu coşul necesar de cheltuieli la care ambii părinţi trebuie în mod egal să contribuie.

Cu referire la solicitarea reclamantei de a încasa din contul pârâtului a pensiei alimentare pentru întreţinerea copilului minor în cuantum de 5000 lei lunar pentru copil, instanţa de judecată apreciază această solicitare drept una nejustificată reieşind din următoarele considerente.

În cadrul şedinţei de judecată s-a constat cu certitudine că, pârâtul ***** nu este angajat oficial în câmpul muncii, nu dispune de salariu şi/sau alte venituri, or instanţei nu i-au fost

prezentate în acest sens careva probe pertinente şi concludente, care ar adeveri faptul angajării oficiale a pârâtului.

Totodată reclamanta n-a prezentat careva probe ce ar confirma cele susţinute precum că starea materială a pârâtului ar justifica încasarea de la acesta a sumei de 5000 lei lunar pentru pentru copil.

Astfel, în lipsa probelor confirmative, instanţa nu va lua în consideraţie aceste afirmaţii ale părţii reclamante la stabilirea cuantumului pensiei alimentare.

De asemenea, instanţa de judecată consideră necesar de a menţiona că, plata pensiei alimentare trebuie să fie şi una proporţională cu veniturile pârâtului pentru ca să-i acorde acestuia posibilitatea nu numai de a achita pensia alimentară pentru întreţinerea copilului, dar şi de a dispune de surse pentru propriile necesităţi.

Reieşind din cele expuse mai sus, instanţa conchide oportun a admite parţial cererea de chemare în judecată depusă de Stropșa Olesea împotriva lui ***** cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copilul minor *****, a.n*****, în sumă bănească fixă în mărime de 2000 (două mie) lei, începând cu data de 24 aprilie 2025 şi până la atingerea majoratului copilului.

Astfel, raportând circumstanţele stabilite în procesul examinării cauzei la normele menţionate, instanţa de judecată consideră că, cererea de chemare în judecată depusă de Stropșa Olesea, prin intermediul avocatului Bîrcă Ludmila, urmează a fi admisă parţial.

În conformitate cu art. art.art. 238-241 CPC, art. 58, 63 74 CF,

h o t ă r ă ş t e :

Cererea lui Stropșa Olesea către ***** privind modificarea încasării pensiei alimentare pentru întreţinerea copilului minor - se admite parțial.

Se modifică, cuantumul pensiei alimentare, stabilita spre încasare în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din *****, dosarul nr. 2a-3290/2019 de la suma de -1 000 (una mie) lei MD, lunar, pentru întreținerea copilului *****, născut la ***** IDNP *****, la suma de -2000 (doua mii) lei MD, lunar.

Se încasează din contul lui *****, născut la *****, IDNP*****, domiciliat în mun. *****, în beneficiul lui Stropșa Olesea, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în *****, pensie pentru întreținerea copilului minor: fiul *****, născut la ***** IDNP *****, în sumă bănească fixă în mărime de ***2 000 (două mii) lei lunar***, începând cu data adresării în instanța de judecată – 24 aprilie 2025 și până la atingerea majoratului copilului minor, luându-se în considerație prevederile art. 108 din Codul familiei.

Se retrage, de la executare documentul executoriu, emis prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2a-3290/2019 din ***** în latura pensiei de întreținere a copilului.

Se încasează de la *****, născut la *****, IDNP***** în beneficiul statului, plata taxei de stat – 730 (șapte sute treizeci) lei MD

În conformitate cu prevederile art. 256 alin.(1) lit.a) Codul de procedură civilă al R.Moldova, hotărârea privind plata pensiei de întreținere se execută imediat.

Se încasează de la *****, născută la *****, IDNP***** ***în contul lui*** Stropșa Olesea, născută la *****, IDNP *****- suma de 200 (două sute) lei cu titlu de taxa de timbru, 10 000 (zece mii) lei MD cu titlu de asistență juridică, achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

În rest, cererea se respinge.

Hotărârea este susceptibilă atacării cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 (treizeci) zile de la pronunţarea dispozitivului.

Judecătorul Judecătoriei Hîncești
sediul Central **Stanislav Rău**